

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Кафедра журналістики та філології

НАРИС: ДОБІРКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ

A selection of journalistic materials: the feature article

Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»
студента спеціальності «Журналістика»,
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТ–61
Бордун Мар'яни Олександрівни

Науковий керівник
Сидоренко Ольга Павлівна,
кандидат педагогічних наук, доцент

Суми 2020

Бордун М. О. Нарис: добірка журналістських матеріалів [Текст]: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр; спец.: 061 – журналістика / М. О. Бордун; наук. керівник О. П. Сидоренко. – Суми, СумДУ, 2020 – 31 с.

Робота має творчий характер. Автор пропонує інформаційний продукт в художньо – публіцистичному стилі, зокрема нарис, підготовлений на основі власних спостережень, зібраних та опрацьованих нею даних. Мета кваліфікаційної роботи – підготувати добірку журналістських матеріалів у жанрі нарису.

Ключові слова: художньо–публіцистичний стиль, жанр, нарис.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ВСТУП	4
1. Обґрунтування інформаційного продукту на основі аналізу інформаційного ринку.....	6
2. Специфікація інформаційного продукту	10
2.1. Структура.....	10
2.2. Зображення	10
2.3. Авторська ідея	11
2.4 Технічна характеристика	12
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	13
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ	15
ВИСНОВКИ	31

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступ

Журналістика як вид творчості спрямована на задоволення інформаційних потреб. Будь – який журналістський твір – це втілення думок автора і реалізація запланованого. Щодня відкриваючи газету, читач зіштовхується з різними замітками, статтями, репортажами, малюнками, інтерв'ю, есе та іншими журналістськими матеріалами.

Жанр – це канал для певних видів інформації. Журналіст має навчитися бачити дійсність очима певного жанру. Окрім аналітичних та інформаційних жанрів, у журналістиці також існує художність. Матеріали художнього стилю неабияк користуються попитом серед читачів. Адже вони легкі для сприйняття, вони більш лаконічні, у них витончений стиль, тонкий та особистий гумор. Жоден жанр журналістики не встановлює такого тісного просторового зв'язку між героєм та читачами.

Матеріали художньо–публіцистичного жанру приємніші на сприйняття та ближчі до читачів загалом. У таких матеріалах можна порушити різні проблеми, описати цікаву особистість, змалювати портрет і риси характеру людини, а також розповісти про цікаву подію чи історію. Нарис містить в собі велику кількість різних засобів художньої виразності. Портрет героя розкривається через мовну характеристику, пейзажні замальовки, фактологічні деталі.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи визначається тим, що за допомогою цього жанру можна легко, лаконічно донести інформацію та передати емоції і враження певній аудиторії.

Мета – підготувати добірку журналістських матеріалів у жанрі малюнка.

Реалізація поставленої мети вимагала виконати такі завдання:

- розкрити особливості висвітлення художньо – публіцистичних матеріалів у виданнях «Українська правда», «Газета по-Українськи»;

- створити добірку власних журналістських матеріалів.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота містить пояснювальну записку, в якій обґрунтовується актуальність теми, також визначається мета і завдання, подається специфікація авторського інформаційного продукту, список використаних джерел, висновки. Загальний обсяг роботи становить 31 сторінку.

1. Обґрунтування інформаційного продукту на основі аналізу інформаційного ринку

Нарис – це художньо - публіцистичний жанр, який «поєднується із репортажем та аналізом» [1]. Виходячи із цього, можна сказати, що писати нарис є одним із складних процесів у журналістиці.

Є декілька питань, на які повинна відповісти людина, перш ніж написати свій власний нарис: яка буде зовнішність людини у тексті, її манери, чим вона захоплюється, її особливості. Варто зазначити, що героєм нарису стає не випадкова людина, адже нарисовець має висвітлити не лише портрет людини, а її світогляд.

Сам по собі, нарис має складну та специфічну структуру. Він може будуватися як на художній основі, так і на документальній. Цей жанр вбирає у себе великі можливості в зображенні дійсності героя чи певного кола людей [2]. До засобів нарису можна віднести: пейзаж, деталь, портретну характеристику героя. Якщо говорити про деталь, то вона є одним із засобів художності. Навіть через неважливу, тобто другорядну деталь, можна передати важливу деталь у зовнішності людини. Також ця ж деталь може зробити нарис більш довершеним, об'ємним та легшим на сприйняття для читача.

Не менш важливим у нарисі є портретна характеристика героя. Вона допомагає читачу побачити героя нарису таким, яким хотів показати сам автор. Нарису притаманні такі поняття, як: іронія, сарказм чи то сатира. Також можна використовувати уособлення епітетів та метафор [3]. Щоб нарис був більш виразнішим, його можна розбавити цитатами відомих людей, уривками із віршів чи влучними висловлюваннями. Нарис – це уявна пряма між дослідженням і оповіданням, нарис - це краплина буття, але в ній відбивається сонце [2].

Незважаючи на те, що цей жанр, мова йде про нарис, вивчається досить давно, він все ж потребує вивчення та аналізу. Кожен науковець виокремлює для себе різні поняття та трактування цього жанру.

Найбільш змістовно був досліджений цей жанр у працях: Т.Беневоленської, М. Васьківа, М. Глушкова, О. Гусевої, М. Кіма, І. Гаврилюк, Т. Ковальнової.

До сьогодення історія нарису так досконало і не досліджена. У різних країнах цей жанр має різні назви: есе, подорожнє есе чи то трепел-текст. Але в Україні цей жанр визначається такий, що має свої особливості та ознаки.

Нарис не раз ставав об'єктом вивчення журналістикознавців. Найбільша кількість теоретичних розвідок, присвячених цьому жанру, датується 50–70-ми рр. ХХ ст., оскільки «саме в цей час він був одним із найзатребуваніших жанрів мас-медіа. В останні десятиріччя проблема дослідження специфіки нарису стає дедалі актуальнішою» [2, 56-59].

Однією із головних ознак нарису є те, що він містить справжні імена та прізвище зображувальних осіб, реальне місце події, час дії та художньо – зображувальні мовні засоби. У художньо - публіцистичних жанрах нарис займає провідне місце, так як поєднує в собі всі функції масової комунікації.

Нарис в публіцистиці є найбільш популярним жанром. Він побудований на засадах драматургії та фактах. Саме ця ознака зближує його із художніми жанрами. Однією з відмінних рис цього жанру є глибина авторського осмислення, оскільки нарис є не стільки описовим, скільки втілює в собі творчу свідомість автора. Нарівні з фактологічними подіями далеко не останнє місце в нарисі займає особистість автора. Художньо – виразні засоби в нарисі мають велике значення. До них відносяться: стиль, мова, вибір епітетів та порівнянь, композиція та ін.. У ході підготовки нарису того чи іншого методу залежить, перш за все, від мети і предмета дослідження[6].

Найпоширенішим художньо – публіцистичним жанром є нарис. Але, на жаль, в сучасних медіа він досить рідко трапляється.

На шпальтах газет, окрім нарису, можна зустріти замальовки, але вони також не є дуже поширеними. Під час перегляду таких видань, як : «Українська правда» [5], переглядали номери за два місяці, та «Газета по-Українськи» [4], також брали номери за два місці. Можу зробити висновок, що сучасні видання, а саме журналісти мало приділяють значення саме нарису, більше розповсюджені есе та замальовки.

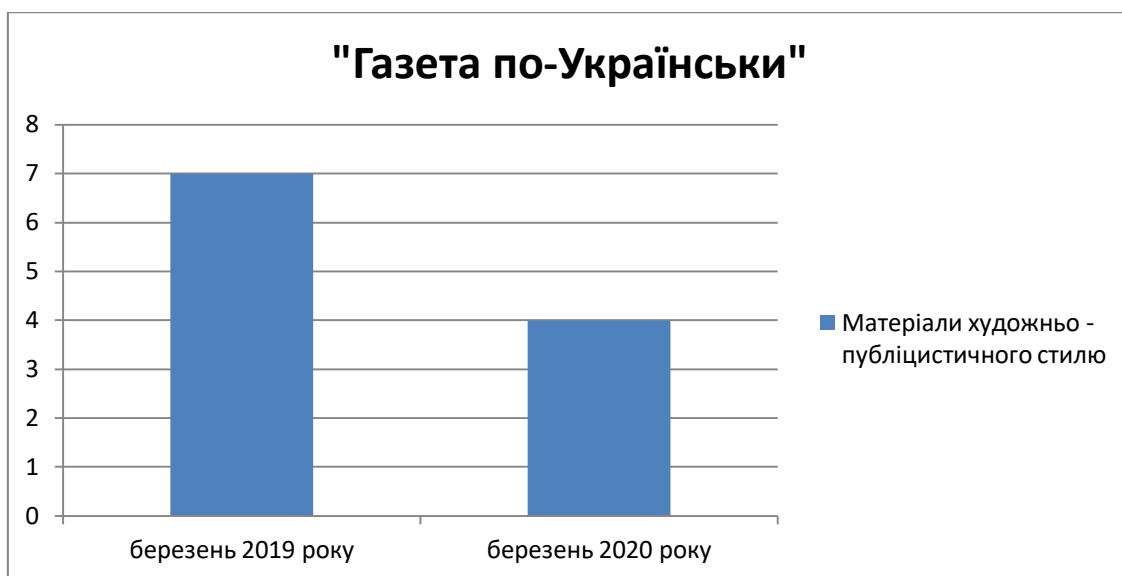
У сьогоднішні журналісти пишуть про всі важливі події у різних жанрах, але ці жанри є більш серйозними і важливими саме для читачів. Дуже бракує матеріалів у художньому стилі, а саме нарису. Адже їх наявність полегшила б сприйняття людьми всіх матеріалів. Саме через нарис автори підносять інформацію таким чином, що читач з легкістю може зрозуміти чи стосується ця інформація саме його.

Поміж двох переглянутих газет, можна виділити видання «Українська правда». Адже при порівнянні ця газета більш частіше переводить свій серйозний маневр на більш легкий для читачів. Вони час від часу друкують художньо – публіцистичні матеріали, але це переважно – замальовки, але періодично трапляються нариси.

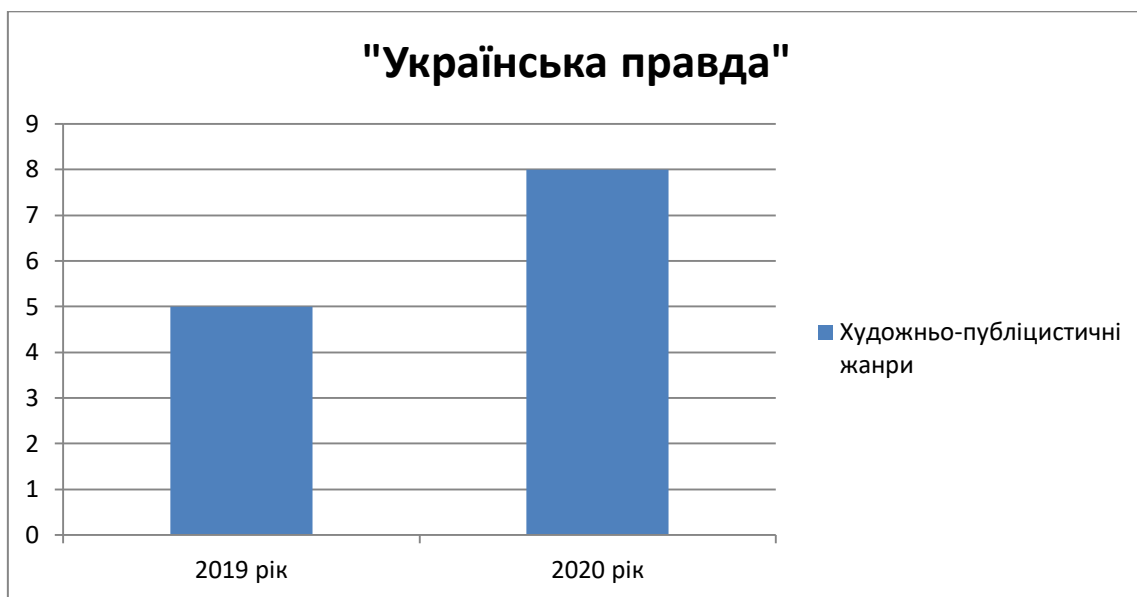
Жанр замальовки – найбільш лаконічніший та простіший для сприйняття. Саме цей вид художньо – публіцистичних жанрів є найбільш розповсюдженим в сучасній пресі.

Отже, підсумовуючи можна зазначити, що в жанрі нарису на сьогоднішній день відбувається трансформація. Він ще не ввійшов у «моду» в сучасних виданнях. Варто приділяти значну увагу цьому жанру, щоб читачі все частіше могли бачити на шпальтах газет матеріали із легшою мовою написання, та розважальною метою.

Малюнок 1. Матеріали художньо - публіцистичного стилю в "Газеті по-Українськи"

Малюнок 2. Художньо-публіцистичні жанри в газеті "Українська правда"

2. Специфікація інформаційного продукту

2.1. Структура

Наш інформаційний доробок складається із п'яти нарисів. У сучасному світі складно уявити журналістику без художньо – публіцистичних матеріалів. Сучасний інформаційний канал був би перенапружений від складних статей та аналітики. Художньо – публіцистичні жанри, які існують в журналістиці ніщо інше, як та сама ниточка, яка тримає увагу читача.

Варто зазначити, що матеріали, які написані у художньо – публіцистичному стилі не правильно вважати розважальними. Ці матеріали написані простою та зрозумілою для читача мовою. Вони не переповнені цифрами, аналітикою та не нашпиговані розумними словами, але несуть для читача не менш важливу інформацію. Цей жанр звертає увагу читача на факти та подію, змушує задуматися над написаним. Таким чином, автор не лише розбавляє журналістику іншими жанрами, а й знаходить більше коло читачів.

1. «На перехресті долі»
2. «Студент – звичайний та інші»
3. «Доленосна зустріч»
4. «Типологія бабусь»
5. «Сирітство має бути винятком»

2.2 Зображення

Під час написання інформаційного доробку ми використали два ілюстрації, які розмістили разом зі своїми текстами. Взяті нами ілюстрації були із такого ресурсу: <https://www.google.com.ua/search>

2.3 Авторська ідея

У доробку ми представили п'ять матеріалів у художньо – публіцистичному жанрі, а саме – нариси.

«На перехресті долі» – нарис, написаний на реальних подіях. Переказаний із уст конкретної людини. Ідея цього нарису полягає в тому, що життя кожної людини – це певне випробування через, яке має пройти кожен, але це випробування у кожного різне. На меті ми мали показати, що змінити усе можна щомиті. Для цього достатньо легкого поштовху, навіть незначної події. Але не кожна людина зможе перебороти себе і піддатися іншій спокусі виходячи зі своєї зони комфорту, навіть якщо ця зона комфорту не зовсім така, як хотілося б кожному із нас. Щастя у кожного під носом, просто усі настільки далекозорі, що не бачать того. А потім зрозумівши це починають шкодувати.

«Студент – звичайний та інші» - цей нарис написаний для того, щоб розважити читача. Але, мабуть, кожен хто прочитає його задумається над тим, а яким же він був студентом. До якого типу себе віднесе. Адже кожна людина хоч раз у житті була чи буде студентом. Бути студентом, напевно, найкращий етап життя. Саме тоді кожен зіштовхується з проблемами, які має вирішувати сам. Студентські роки готують до дорослого життя.

«Доленосна зустріч» - це нарис, який викриває всю суть людини. Читаючи його, кожен зможе уявити перед собою конкретну жінку з притаманними рисами обличчя.

«Типологія бабусь» - цей нарис можна віднести до більш розважального. Але після прочитання, мабуть, кожен впізнає в наведених типах своїх бабусів та дідусів.

«Сирітство має бути винятком» – нарис написаний з уст реальної людини. Цей матеріал в більшій мірі можна віднести до життєвого нарису, але, на нашу думку, цей матеріал аби як зачепив проблемну тему. Тому, в деякій мірі, цей нарис можемо віднести до проблемного.

2.4 Технічна характеристика

Авторський аркуш (або друкований) – міра обліку обсягу тексту в журнальному та поліграфічному видавництві. Один аркуш дорівнює 40000 друкарських знаків (букв, цифр, розділових знаків, включаючи й інтервали між ними). Коли текст віршований, то 700 рядків становлять аркуш. Ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, креслення) вимірюється площею, яку він займає: 3000 кв. см. становлять один аркуш.

Інформаційний продукт містить

1. «На перехресті долі»: 6096 друкованих знаків – 0,15 авторського аркуша.

2. «Студент – звичайний та інші»: 5809 друкованих знаків – 0,14 авторського аркуша.

3. «Доленосна зустріч»: 3676 друкованих знаків – 0,09 авторського аркуша.

4. «Типологія бабусь»: 3252 друкованих знаків – 0,08 авторського аркуша.

5. «Сирітство має бути винятком»: 4683 друкованих знаків – 0,11 авторського аркуша.

Загальний обсяг – 0,57 друкованого аркуша.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Брязгунова О. Ю. Подорожній нарис в сучасних українських газетах: тематична палітра та проблематика. – Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. – Випуск №25. – 2011 р. – 182-185
2. Гаврилюк І. Л. Проблемний нарис у жанровій структурі українських медіа. – Журналістська освіта в Україні: світові професійні стандарти: Матеріали п'ятнадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції (Суми, 22–23 травня 2019 р.). – 2019 р. – с. 56-59
3. Гордеев Ю. А. Жанровые разновидности современного очерка в печатных и интернет-изданиях. – Вестник ВГУ. Серия: Филология. Журналистика. – Випуск №4. – 2015 г. – с. 117-120
4. Гусева О. Своєрідність нарисового жанру та його співвідношення з іншими документальними жанрами. – Вісник Книжкової палати. – Випуск №8. – 2014 р. – с. 1-3
5. Гусева О. Сучасний подорожній нарис: особливості трансформації старого жанру. – Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. – Випуск №39. – 2014 р. – с. 221-226
6. Іващук А. Трансформація жанру нарису у нових медіа. – Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. – Випуск №46. – 2019 р. – с. 297-303
7. Ковальова Т. В., Гаврилюк І. Л. Художньо-образне подання інформації в подорожній нарисовій публіцистиці М. Трублаїні. – «Філологічні трактати». – Том 9, випуск № 4. – 2017 р. – с. 155-161
8. Корконосенко С. Г. Основы журналистики : учеб. / С. Г. Корконосенко. – М. : Аспект Пресс, 2001. – 287 с.
9. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров [Электронный ресурс] / Л. Е. Кройчик. – Режим доступа : <http://evartist.narod.ru/text5/64.htm>.

10. Кузнецов Г. В. Телевизионная журналистика : учеб. / Г. В. Кузнецов, В. Л. Цвик, А. Я. Юровский. – М. : Изд-во МГУ, 2002. – 304 с.
11. Офіційний сайт «Газета по-Українськи». – URL: <https://gazeta.ua/>
12. Офіційний сайт газети «Українська правда». – URL: <https://www.pravda.com.ua/>
13. Порпуліт О. Моделі рекламного нарису. – Медіа-Реклама та PR. – 2009 р. – с. 163-173
14. Темченко Л. Особливості сучасного подорожного нарису в суспільно-політичних тижневиках. – Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. – Випуск 40. – 2015 р. – с. 299-304

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

На перехресті долі

Жінка, про яку буде йти мова, народилася наприкінці березня 1950 року в сім'ї незаможного та добродушного Йосипенка Петра Йосиповича. Наталочка, так називала її в дитинстві мама, була першою дитиною в сім'ї, згодом народився Сергійко та Миколка. Сім'я Йосипенків мешкала в невеличкому селі Зарічне, яке було людним та дружнім. Чому людним? Починаючи із першої хатинки, яка стояла на околиці села, не можна було знайти вільне місто або ділянку, яка була б не розбудована. Маленькі, покриті соломною хати розлягалися аж до самої заріченської річки, але і там, над горою, стояло декілька будинків. У одній із цих непримітних хатинок, під самою річкою, проживала Наталя з батьками та маленькими братиками.

Батько Наталі Петро Йосипович був землеробом. На прохання селян допомагав жителям із обробкою землі, випасав худобу та порався і у інших господарських справах. Переважно приходив допомагати самотнім жінкам, які лишилися без чоловіків, а так як Петро Йосипович був доброю людиною, велику плату за свою допомогу не брав, хоча сам зі сім'єю виживали абияк. Так і зростала Наталочка у невеличкому будинку батьків, поряд з меншими братиками. Проходили дні, місяці, роки. Маленька Наталочка стала гарною, чорноокою дівчиною з різким поглядом, стрункою фігурою, довгим волоссям.

1968 року Наталя зі своєю подругою Марусею поїхали до великого міста на навчання, де й вступили в економічний інститут. У цієї вродливої дівчини не було відбою від юних парубків, які днями й ночами стояли попід її ворітьми, але серце Наталчине належало лише одному. Ще студенткою торгівельно-економічного інституту Наталя познайомилася з бригадиром та майстром на всі руки Анатолієм Савицьким.

Одного осіннього вечора, на поріг Йосипенків завітав гість. Цим гостем і став юний хлопчина Анатолій.

Анатолій приїхав з великого міста у невеличку хатинку над річкою до Наталі, проситися у батька й матері віддати Наталочку йому за жінку.

Як уже зазначалося, село Зарічне було невеличке, і поява у віддаленому селі незнайомого молодика у мешканців викликало зацікавлення. Ще не встиг Анатолій добратися до хатинки нареченої, як все село гуділо про міського залицяльника дівчини. Почувши, що до хати Йосипенків йде свататися незнайомий молодик, Микита відразу побіг до Наталі. Як уже говорилося, у вродливої дівчини не було відбою від хлопців, а хто перший претендував на Наталю, то це і був Микита.

Прибігши на подвір'я дівчини хлопець відразу побачив Наталю, яка збиралася йти до хати. Микита не скриваючи своїх почуттів, впав на коліна перед дівчиною, заплакавши гіркими слізьми та почав невблаганно просити її не виходити заміж за Анатолія, але вона була невблаганна. Так і сталося, через декілька місяців вродлива чорноока дівчина стала жінкою Анатолія Савицького.

Після заміжжя молода дівчина пізнала життя, воно не було солодким та радісним. Тоді вже Наталя Петрівна з Анатолієм Борисовичем почали будувати сімейне життя. Народилася донька, через 5 років син. Здавалося, які можуть бути труднощі, адже діти та чоловік завжди поруч, але жінці не судилося прожити молодість у спокої та мирі. Після народження дітей багато чого змінилося, в першу чергу - відносини між подружжям.

На той час, старша донька вже ходила в школу, а менший син тільки в дитячий садок. Анатолій працював водієм та перевізником, вдома майже не бував. Наталя днями працювала, продавала побутову техніку, часто доводилося їздити у місто за товаром, малих дітей не було на кого лишати, адже після весілля Анатолій забрав дружину з батьківського дому в інше село. Викупили ділянку, та почали зводити будинок.

Були важкі часи, грошей не вистачало, часу на будову бракувало, діти росли, отже вже самотійно Наталя прийняла рішення не покладаючи рук самим добудувати будинок до зими, адже коли прийдуть морози та сніги, їй з

дітьми не буде куди піти. Та Анатолій щодо цього не хвилювався, він почав знаходити себе в чарці. Тоді то й настали для молоді жінки сірі, буденні часи. Ні світ ні зоря доводилося вставати щоб попорати господарство, зготувати сніданок, попрасувати дітям речі та пошпаклювати хату перед роботою. Вечір проходив майже ідентично.

Старша донька була більш самостійна, тому зі школи ходила додому сама, та могла попорати господарство. Тому Наталя відразу після роботи, бігла галопом у дитячий садок за сином, якого переважно забирала самого останнього. На щастя виховательки розуміли становище молоді жінки, та ніколи не сварилися за запізнення.

Чи то випадковість, чи доля розпорядилася так, що найкраща подруга Марійка переїхала з чоловіком до того ж села, де проживала Наталя з сім'єю, так вони і стали сусідами. Марійка – низенька, синьоока жінка, з гордо піднятим підборіддям, білим, як сніг, волоссям та з колючим на слово язиком.

У горі та радості жінки йшли нога об ногу. Наталя завжди приходила на допомогу до найкращої подруги – сусідки, коли тій щось потрібно було, а та завжди допомагала.

Проходили роки, ось уже і будиночок у Наталії та Анатолія видніється, і дітки підросли, та щастя як не було, так і немає. Все господарство та двох дітей жінка тягла на собі, приводила до ладу дім. Анатолій не цікавився ні життям дітей, ні тим, чи мають вони необхідні речі та взуття.

Наталя часто ходила до своїх батьків у село за 15 кілометрів. Так, саме ходила, адже чоловіка постійно немає вдома, тому відвезти не було кому. А якщо Анатолій і був вдома, то допроситися дуже складно.

Одного вечора, Наталя як і завжди пішла до своєї сусідки погомоніти, а потім попросила м'ясорубку, адже своєю на той час ще не обжилася.

«Взагалі треба своє уже б мати, а не просити по сусідах» - виговорила Марійка. Ось тут то і відкрилися у молоді жінки очі на найкращу подругу. З тих пір, Наталя перестала ходити до сусідки за порадами та просто погомоніти.

Діти повиростали, будинок збудовано. Здавалося б , ну що ще потрібно для щастя – нічого. Але Наталя все частіше та частіше згадує того молодика Микиту, який стоячи на колінах просив її не виходити заміж за міського юнака Анатолія Савицького.

«Аби ж я тоді прислухалася до прохань Микити, то і жилося б мені легше, можливо б і щасливіше» - промовила Наталя.

Студент-звичайний та інші

Студенти бувають різні. Від зубрил до тусовщиків. Кожен, хто вступив до університету, від студентського життя чекає чогось свого. Звісно, студент сам вирішує – буде він старанно навчатися чи «забивати» на пари.

Кожен студент індивідуальний по своєму, і кожен має свій «тип студента».

Студент-фантом

Це той тип студентів, які ніколи не появляються на парах, але їх можна спостерігати в університеті під час сесії, ну якщо бути пильним, адже іноді вони бувають дуже непомітні у натовпі.

Студент-фантом не бере участь в командних роботах групи, не відвідує жодних гуртків, не збирається з одногрупниками поза університетом щоб відпочити, але всі знають, що він існує.

Активіст (їх ще називають волонтерами)

Вони одержимі суспільно-корисною діяльністю. На парах появляються рідко, але в університеті їх можна спостерігати на кожному кроці.

Студенти-активісти постійно займаються університетськими справами, та й не тільки. По дорозі додому з університету можна спостерігати, як вони прибирають узбіччя або роздають листівки. Студенти-активісти клопочуться про університет, влаштовують різні заходи, флешмоби, проводять опитування, збирають кошти для дитячих будинків та багато іншого. І якби ж то так й було — але вони постійно намагаються залучити все більше оточуючих.

Парочка, яка ніколи не розлучається

Як їм тільки вдається всюди з'являтися разом і не набридати один одному до чортиків.

Цей тип студентів помітно незброяним оком. Якщо хтось вирішив прогуляти пари, то звісно вони це будуть робити разом. Ця парочка в університеті завжди ходє поряд, на пари запізнюються разом, контрольні

роботи пишуть вдвох, якщо не готуються до пари, то також разом. На перервах вони спілкуються у своєму тісному колі, обговорюючи важливі новини, які встигли прочитати під час пари в соцмережах. Такий тип студентів на парах сідають на останні парті, щоб можна було поспілкуватися, при потребі щось обговорити, чи то показати смішний «мемчик».

Тусовщик

Ці студенти обрали не легкий шлях: поєднувати активне нічне життя з відвідуванням пар. Вони завжди знають у який клуб сьогодні піти, або на якій завтра парі, можливо, викладач не буде відмічати відсутніх.

Студенти-тусовщики так часто прогулюють, що викладачі в кінці року можуть не впізнати його в обличчя. Після зтяжних прогулів студенти-тусовщики із складністю знаходять аудиторію у якій проходить пара, а якщо все ж і знайдуть, то декілька секунд роздивляються присутніх в класі, поки не знайдуть знайоме обличчя когось із одногрупників.

Роботяга

Студент-роботяга – це надлюдина, яка здатна поєднувати навчання, роботу та особисте життя, але при цьому вмудряється вдовольнитися годиною сну, якої, на його думку, цілком вистачає.

Одногрупники часто дивуються – як він все встигає! Але студенту-роботязі дається це нелегко. Через бажання «гарно жити», так звані «роботяги», шукають всі можливі варіанти. Через небажання пропускати пари, влаштовуються на вечірні зміни, працюють по вихідних. Але саме головне, щоб робота для них не стала важливішою за навчання.

Зубрило

Це той студент, у якого в журналі стовідсоткова відвідуваність. У якого все здано вчасно і одногрупники можуть попросити допомогу, чи списати домашнє завдання. Цей тип студентів впевнений у виборі своєї професії, і у світлому майбутньому. Він завжди готується до кожної пари, у нього постійно піднята рука, він готовий відповісти на кожне запитання викладача. Як правило, у цього виду студентів не буває проблем із закриттям сесії, його поважають викладачі та одногрупники.

Безтурботний геній

Безтурботний геній за цілий семестр жодного разу не відкрив підручник, але все одно здає всі іспити на п'ятірки. Вони не хвилюються за завтрашню контрольну роботу, за курсову, яку потрібно було вже здати, а він навіть не зробив титульну сторінку. Але в результаті курсова, контрольна та іспити загалом, будуть написані не гірше ніж в зубрили.

Як йому тільки вдається із мінімальною кількістю відвідування пар закриватися на рівні з іншими одногрупниками?

Грубіян і невіглас

Зазвичай, таким студентам постійно щось не подобається. То пара довго триває, то перерва замала, то викладач змушує писати великі конспекти.

Студенти-грубіяни часто вступають у суперечку із викладачами, намагаючись доказати свою правоту. Вони мало спілкуються із одногрупниками, часто прогулюють пари, не виконують домашні завдання та час від часу всіх шокують своїм націоналістичними висловлюваннями.

Студенти-спортсмени

Вони – гордість університету. Приносять славу рідному вузу. При слові «естафета» чи «олімпіада» вони здригаються і готові бігти у спортзал.

Зазвичай, підготовка до олімпіад зтяжна, тому студенти-спортсмени надають перевагу підготовці до змагань, ніж відвідування пар. На запитання викладачів: «Чому ви не відвідували пари?», вони гордо відповідають: «Ми здобуваємо перемогу для університету». Вони як і студенти-тусовщики починають бігати до викладачів за трійками уже під час сесії, запевнивши, що із нового навчального семестру почнуть відвідувати пари.

Студент-звичайний

Студент-звичайний не хизується перед одногрупниками своїми досягненнями, чи то проведеною ніччю в клубі. Відвідує майже всі пари, проте, інколи він не проти прогуляти заради того, щоб довше поспати. Студент-звичайний намагається вчитися добре, але не далеко завжди це виходе. Не

виконавши домашнє завдання він відповідає що виконав його, але забув вдома. Він пише всі реферати і курсові роботи в останню ніч перед їх здачею, не сперечаються з викладачами, завжди в курсі новин групи, яка буде пара та в якій аудиторії, знають всіх викладачів та одногрупників в обличчя та майже без проблем закривають сесію.

Не можна сказати, яких студентів найбільше. Але хто вступає до навчального закладу, напевно, розуміє для себе ,чого він чекає від навчання, та чи дійсно готовий виділяти на це належний час. А ким являєшся ти?

Доленосна зустріч

Людмила відноситься до людей, спілкування з якими викликає завжди бурю позитивних емоцій. По своїй натурі вона відкрита, життєрадісна людина. Але в той же час вона по дитячому наївна та емоційна. Карі пустотливі очі, русяве волосся укладене в просту зачіску, мелодійний голос, м'який та доброзичливий характер, який допомагає знаходити їй спільну мову з абсолютно незнайомими людьми. Вона дуже цікавий співрозмовник і може запросто почати спілкування з будь-якою незнайомою людиною. На всі питання у Людмили завжди готова відповідь, при чому відповідає вона з приємною посмішкою.

Людей притягує у ній природність, легкий характер, вміння по дружньому дивитися прямо в очі, висока тактовність в манері спілкування. Після спілкування з цією доброю жінкою, у більшості перше враження буде позитивним та невимушеним.

Зовнішність

На перший погляд Людмила дружелюбна жінка, яка нічим не виділяється із загальної маси. Невисока ростом, приємні риси обличчя, світло – русяве волосся і карі, немов написані аквареллю очі. До всього цього варто додати мінімум макіяжу, темно-сині джинси та легеньку куртку, ця жінка нічим не відрізняється від інших пересічних жінок. Та все ж, є у цій жінці щось привабливе, що змушує поглянути на неї, наче через призму дзеркал, відбившись в яких, ця людина не здається такою звичайною та простою. Відкривається чарівна, цікава натура, яка здатна надихнути та підбадьорити. А якщо треба, то і втішити одним натхненним словом. Їй можна довіритися, знаючи, що вона завжди вислухає, підтримає та надихне, а якщо виникне така необхідність, то і втішить в будь - якій життєвій ситуації.

Перша зустріч

Перша зустріч, відбулася у великому просторому приміщенні з білими стінами, та дуже високою стелею. У той день на обіді я сиділа одна і була

повністю поглинута своїми думками. Людмила увійшла в кімнату і ніжно привітавшись зі мною, сіла навпроти мене.

У той день вона була у спортивному балахоні, який виглядав на ній дуже гарно, але в той же час вносив у її образ щось просте і відкрите. Можливо, саме, ця відкритість і простота, спонукали почати з нею бесіду. З розмови я дізналася, що у нас є багато чого спільного.

Яке було моє здивування, коли я дізналася, що Людмила колекціонує різноманітні монети. Ще при першій розмові, я була в захваті від того, як барвисто вона може описати події, немов вливаючись в описуваний образ.

Подальше спілкування

Як з'ясувалося згодом, Людмила займається не лише колекціонування монет, а ще дуже любе читати різного роду книги.

Переглянувши архів її фотографій, я була ще більше вражена її натурою. Я ніколи не могла подумати, що одна і та ж людина в різних ситуаціях може виглядати по-різному. Вона немов актриса великого театру, який легко і невимушено «змінює обличчя» та образи. На одних фотографіях її стиль легкий та витончений, нагадує клопітку роботу скульптора, а на інших вона виглядає настільки нехитро і реалістично, що часом здається, що це абсолютно дві різні людини. Як би не змінювався образ на знімках, але її очі лишаються незмінними – завжди відкриті, блискучі, променисті, уважні та добрі.

Зустріч з цією загадковою та досить привабливою жінкою, зробила великий вплив на моє життя. Наповнила її яскравими фарбами та враженнями. Вона не скупиться на похвалу. Якщо того потребує ситуація, то може підтримати, підбадьорити і надихнути на нові починання.

Після спілкування з цією людиною, з'являється віра в себе і свої сили. Вона може підтримати і схвалити всі мої ідеї та починання. Вона володіє такими безцінними людськими якостями, як доброта, надійність, впевненість в собі, розум і чуйність. Людмила піднесла мені багато життєвих уроків та подарувала масу незабутніх історій зі свого життя.

Типологія бабусь

Пенсіонери дуже цікавий типу людей. Їх можна поділити на п'ять категорій.

Перша категорія це ті, які сидять біля під'їзду на лавочках, їх ще можна назвати «розвідниками».

Вони обговорюють сусідів, діляться своїми хвилюваннями чи навпаки радощами, чи то тим, що комусь пенсію підвищили на пару гривень, чи що взагалі не лишилося грошей на ліки.

Цей тип пенсіонерів ніколи не схвалюють молодих дівчаток, які проходять повз них у коротких спідничках, в таких випадках можна почути звичні слова бабушок: «Оййй, Галько, ти тільки подивися! Он Зойкина донька пішла, та в якій тільки короткій спідниці. Мабуть кавалера собі знайшла!»

Цей тип бабусь знають всі новини куточку. Навіть газети до рук брати не потрібно щоб дізнатися останні події. Варто лише посидіти біля цих говірких та всезнаючих бабусь, як можна дізнатися саме цікаве за лічені хвилини.

Другий тип пенсіонерів це ті, що постійно жаліються по різних інстанціях, їх ще можна назвати народними месниками.

Цей тип бабусь, та можливо, і дідусів, постійно хочуть добитися своєї правди. У них немає часу на пусті балачки та посиденьки під будинком. Вони цілими днями ходять від однієї інстанції до другої, не даючи спокою собі та іншим. Це, напевно, найсварливіший тип пенсіонерів. Вони вважають, що сидіти вдома, чи то під під'їздом, це нудна справа. Значно краще сходити в газове, та посваритися із усіма працівниками через те, що цього місяця квитанція прийшла на сто гривень більше ніж минулого.

Третій тип - це ті бабусі та дідусі, до яких звозять внуків. Ця категорія пенсіонерів називається – «ув'язнені».

Тільки настає літо, як всіх внуків батьки відправляють на літні канікули до бабусь з дідусями. А взагалі добре, якщо бабусі живуть в селах чи то за

містом у тихому містечку. Там для малих бешкетників справжній рай. Та чи можна сказати те саме про тих самих бабусь з дідусями.

Як тільки поприїжджають внуки, про спокій можна забути. В такому разі, навіть домашні коти намагаються лишній раз не попадатися на очі малим внукам. Хоч приїзд внуків аби як радує бабусь, та про відпочинок годі й сподіватися. Хочеш чи ні, а потрібно пильно стежити, чи раптом маленька Оленка не тягає півня за крила, або чи Володька не їздить верхи по двору на козі.

Наступний тип пенсіонерів – «довічно ув'язнені».

До цієї категорії відносять тих пенсіонерів, яких відвезли в будинок пристарілих, і рідні час від часу ходять їх провідувати.

Всі бабусі та дідусі, які проживають в цьому будинку як одна родина. Кожен поділиться своїми хвилюваннями та радощами. Поговорять про наболіле. Цей тип чимось схожий на «розвідників». От тільки розвідувати дуже немає чого. Ну хіба що передавати новини один одному, про які дізналися від рідних.

І нарешті поговоримо про останній тип – це пенсіонери які досі працюють або при можливості підробляють.

Незважаючи на поважний вік, цього потребує життя. Адже пенсії на всі необхідні речі не вистачає, варто зайти в аптеку по ліки і пенсії, як і не було.

На сьогоднішній день мало хто із пенсіонерів може дозволити собі працювати. Адже ще за робочий вік вони втратили своє здоров'я тяжко працюючи.

Проте, незважаючи до якого типу відноситься літня людина, ми повинні їх поважати, завжди їм допомагати та цінувати, адже вони дійсно потребують нашої уваги та допомоги.

Сирітство має бути винятком

«Я взагалі не знаю хто мої батьки, як вони виглядають, ким працюють. Але я вдячна їм за те, що вони мене народили».

Із випускниць дитячого будинку я зустрілася у кафе. Приймати вдома вона категорично відмовилася пояснивши тим, що ми там не зможемо побути сам на сам.

Доброзичлива, щира дівчина, зустріла нас із радістю. Вона заздалегідь попросила не називати її ім'я та де проживає, пояснивши це тим, що їй не дуже приємно згадувати все що вона пережила.

Нашу героїню знаю досить давно, але те що вона розповіла, дуже вразило. Хто б міг подумати, що людина, яка завжди усміхнена та привітна могла стільки пережити у ранньому дитинстві.

Ольга майже не пам'ятає, що було в її житті до того, як вона потрапила в нову родину. Багато чого пам'ятає її старша сестра. Але вперто мовчить.

У дитячому будинку діти були три роки. Їм ніколи не розповідали про біологічних батьків, не називали причини їхнього перебування в цьому закладі, та й вони самі не надто намагалися все це розвідати, адже на той час Ользі було два роки, а старшій сестрі сім, коли їх батьків позбавили батьківських прав.

«Я майже нічого не пам'ятаю про дитячий будинок. Скажу лише одне, моя сестра ніколи не лишала мене одну. Ми серед чужих дітей були дві кровиночки, нас навіть помістили у одному кімнат з сестрою, тому що я відмовлялася спати без неї», - згадує Ольга.

Не довго думаючи, Ольга змінила тему. Дівчина почала розповідати про те, як її з сестрою забрали нові батьки Валентина та Юрій.

У Валентини з Юрієм не було власних дітей. З роками ставало все складніше, не довго думаючи подружжя вирішило взяти дитину з дитячого будинку. Бажання взяти дитину із дитбудинку вперше виникло у Юрія. Він бачив як припадає його дружина до чужих дітей. Зробивши всі необхідні документи майбутні батьки поїхали до найближчого інтернату. За порадою

завідувача, Валентина та Юрій відразу придивилися до двох сестричок. Більше місяця виважені батьки їздили до будинку провідати дітей, привозили їм подарунки та постійно гралися з ними. Через деякий час, наступив день «х». Майбутнім батькам дозволили забрати сестричок. Нове життя на Чернігівщині сестри почали не з пустими руками. З дитячого будинку в кожній було по валізі речей. Життя на новому місці почало налагоджуватися. А через пів року вже повноцінна родина переїхала до великого будинку.

Життя непередбачуване. Із появою донечок у сім'ї Валентини та Юрія почалися негаразди. Подружжю стало складно знаходити спільну мову. Через рік після переїзду до будинку батьки розвелися. Ольга з сестрою лишилася з мамою. Батько рідко приходив провідати дівчат, а згодом і взагалі перестав навідуватися. «Я бачила як тяжко мамі виховувати нас», - розповідає Ольга.

Дівчина згадує той страшний день, коли вона прийшла зі школи і застала вдома завідувача дитячого будинку. «Я почала плакати, мені стало страшно і я не розуміла де сестра», - згадує дівчина. Далі розмова обривається. Ольга про щось довго думає. «Далі все було як в тумані. Я не пам'ятаю, як вони забрали сестру, не пам'ятаю що про це сказали мені», - продовжує дівчина. Тільки через декілька років Валентина розповіла Ользі що сталося в той день.

Мати втомилася тягти на собі двох дівчат і великий будинок. Коли вони з Юрієм брали дівчаток з інтернату, вона сподівалася на інше життя. Залишившись одна, мати вирішила повернути старшу дівчинку до дитячого будинку. Це рішення далось дуже складно. Та якщо вона цього не зробила, то через декілька років у неї забрали б обох дітей.

«Мамі Валі було складно з нами, вона тяжко працювала, а батько згодом взагалі перестав допомагати грошима. Великий будинок вимагав багато робити над ним, ми з сестрою дорослішали, затрати ставали більшими. Коли я запитала в мамі чому вона вирішила повернути сестру, а не мене, відповідь не поступила. Я до нині не знаю чому лишили мене», - розповідає дівчина.

Два роки тому Ольга знайшла свою сестру, їй допомогла в цьому Валентина. Після повернення у дитячий будинок, дівчину майже відразу

забрала інша родина із Харківської області в якій вона проживає і дотепер. Сестри часто навідують одна одну, але переважно в гості їздить Ольга, адже старшій сестрі не дуже хочеться їхати в будинок, з якого її повернули до інтернату.

Сестри вже подорослішали. Нещодавно Ольга стала мамою вдруге. «Я дуже люблю свою донечку та маленького синочка. Навіть уявити не можу своє життя без них. Для своїх дітей я буду гарною мамою. Хочу щоб вони вирости поряд зі своїми батьками, та відчували що їх люблять» - розповідає дівчина.

Ольга з дітками та чоловіком проживає у тому самому великому будинку, із якого все розпочалося. Дівчина щаслива, адже поряд коханий чоловік, маленькі діти та мама Валя, яка завжди приходить на допомогу.

ВИСНОВКИ

Для обґрунтування доцільності нашого інформаційного продукту та визначення тематики матеріалів ми опрацювали такі видання, як «Українська правда» та «Газета по-Українськи» – опрацювали номери за два місяці (березень 2019 року та березень 2020 року) Це сучасні видання, які намагаються відповідати вимогам якісного видання, але журналісти мало приділяють значення саме нарису – більше поширеними є есе та замальовки – найбільш лаконічні та простіші для сприйняття. Ці матеріали написані простою та зрозумілою для читача мовою. Вони не переповнені цифрами, аналітикою та не нашпиговані розумними словами, але несуть для читача не менш важливу інформацію.

«Газета по-Українськи» у березні 2019 року опублікувала 7 нарисів, а в березні 2020 – лише 4. «Українська правда» відповідно 5 і 8 матеріалів. Отже, до жанру нарису журналісти вдаються вкрай рідко і він втрачає популярність серед журналістів. Кожна газет торкається практично усіх різновидів журналістських жанрів. Але видання подають більшість матеріалів у інформаційних та аналітичних жанрах, не вистачає на шпальтах художньої публіцистики.

Наш інформаційний продукт – це 5 матеріалів у жанрі нарису: «На перехресті долі»; «Студент – звичайний та інші»; «Доленосна зустріч»; «Типологія бабусь»; «Сирітство має бути винятком».

Усі матеріали нашого доробку були підготовлені як інформаційний проект. Загальний обсяг друкованих матеріалів становить 0,58 авторського аркуша.